

การเผยแพร่ความรู้ใกล้เคียงข้อพิพาททางเว็บไซต์

กลุ่มงานใกล้เคียงและประนอมข้อพิพาท

ขอเสนอ

เหตุแห่งการฟ้องหย่า

สถาบันครอบครัวที่อบอุ่นห่วงใยดูแลกัน ไม่ทะเลาะกัน ไม่ทอดทิ้งกัน แต่เมื่อฝ่ายชายและฝ่ายหญิงไม่สามารถอยู่ร่วมกันอีกได้ต่อไป ก็คงต้องหย่า กลุ่มงานใกล้เคียงและประนอมข้อพิพาทขอเสนอ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4959/2552 เกี่ยวกับฟ้องเรียกเฉพาะค่าเลี้ยงดูและ สิทธิฟ้องเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดู นะครับ

➤ เหตุแห่งการฟ้องหย่า

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๕๑๖ นั้น คู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพื่อให้หย่าได้นั้น ต้องมีเหตุต่อไปนี้

(๑) สามีหรือภริยา อุปการะเลียงคู หรือ ยกย่อง ผู้อื่น ฉันทริยาหรือสามี เป็นชู้ หรือ มีชู้ หรือ ร่วมประเวณีกับ ผู้อื่น เป็นอาจฉน อีกฝ่ายหนึ่ง ฟ้องหย่าได้

(๒) สามีหรือภริยา **ประพฤดิชั่ว** ไม่ว่าจะความประพฤติชั่วนั้น จะเป็น ความผิดอาญา หรือ ไม่ ถ้า เป็นเหตุให้ อีกฝ่ายหนึ่ง

(ก) ได้รับ **ความอับอายขายหน้า** อย่างร้ายแรง

(ข) ได้รับ **ความดูถูกเกลียดชัง** เพราะเหตุที่ คงเป็น สามีหรือภริยา ของฝ่ายที่ประพฤติชั่ว อยู่ต่อไป หรือ

(ค) ได้รับ **ความเสียหาย** หรือ **เดือนร้อนเกินควร** ในเมื่อเอา สภาพ ฐานะ และ ความเป็นอยู่ร่วมกัน ฉันทริยา มาคำนึงประกอบ

อีกฝ่ายหนึ่งนั้น ฟ้องหย่าได้

(๓) สามีหรือภริยา **ทำร้าย** หรือ **ทรมาณ รังกายหรือจิตใจ** หรือ หมิ่นประมาท หรือ เหยียดหยาม อีกฝ่ายหนึ่ง หรือ **บุพการี** ของอีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งนี้ ถ้า เป็นการร้ายแรง อีกฝ่ายหนึ่งนั้น ฟ้องหย่าได้

(๔) สามีหรือภริยา **จงใจละทิ้งร้าง** อีกฝ่ายหนึ่งไป **เกิน หนึ่งปี** อีกฝ่ายหนึ่งนั้น ฟ้องหย่าได้

(๔/๑) สามีหรือภริยา **ต้องคำพิพากษา** ถึงที่สุด **ให้จำคุก** และ **ได้ถูกจำคุกเกิน หนึ่งปี** ในความผิด ที่ อีกฝ่ายหนึ่ง **มิได้มีส่วน** ก่อให้เกิด การกระทำความผิด หรือ **ยินยอม** หรือ **รู้เห็นเป็นใจ** ในการกระทำความผิดนั้นด้วย และ การเป็นสามีภริยากันต่อไป จะเป็นเหตุให้ อีกฝ่ายหนึ่ง ได้รับ **ความเสียหาย** หรือ **เดือนร้อนเกินควร** อีกฝ่ายหนึ่งนั้น ฟ้องหย่าได้

(๔/๒) สามีและภริยา **สมักรใจแยกกันอยู่** เพราะเหตุที่ ไม่อาจอยู่ร่วมกัน ฉันทริยา ได้โดยปกติสุข ตลอดมาเกิน **สามปี** หรือ **แยกกันอยู่** ตามคำสั่งของศาล เป็นเวลาเกิน **สามปี** ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ฟ้องหย่าได้

(๕) สามีหรือภริยา ถูกศาลสั่งให้เป็น คนสาบสูญ หรือ ไปจาก ภูมิลำเนา หรือ ถิ่นที่อยู่ เป็นเวลาเกิน **สามปี** โดยไม่มีใครทราบแน่ๆ เป็นตายร้ายดีอย่างไร อีกฝ่ายหนึ่ง ฟ้องหย่าได้

(๖) สามีหรือภริยา ไม่ให้ **ความช่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดู** อีกฝ่ายหนึ่ง ตามสมควร หรือ **ทำการเป็นปฏิปักษ์** ต่อการที่เป็น สามีหรือภริยากัน อย่างร้ายแรง ทั้งนี้ ถ้า การกระทำนั้น ถึงขนาดที่ อีกฝ่ายหนึ่ง **เดือนร้อนเกินควร** ในเมื่อเอา สภาพ ฐานะ และ ความเป็นอยู่ร่วมกัน ฉันทริยา มาคำนึงประกอบ อีกฝ่ายหนึ่งนั้น ฟ้อง

หย่าได้

(๗) สามีหรือภรรยา **วิกลจริต** ตลอดมาเกิน **สามปี** และ ความวิกลจริตนั้น มีลักษณะ ยากจะหายได้ กับทั้ง ความวิกลจริต ถึงขนาดที่จะ ทนอยู่ร่วมกัน ฉันทสามีภรรยา ต่อไปไม่ได้ อีกฝ่ายหนึ่ง ฟ้องหย่าได้

(๘) สามีหรือภรรยา **ผิดทัศนทัศน์ ที่ทำให้ไว้** เป็นหนังสือ ในเรื่อง **ความประพฤติ** อีกฝ่ายหนึ่ง ฟ้องหย่าได้

(๙) สามีหรือภรรยา **เป็นโรคติดต่อ อย่างร้ายแรง** อันอาจเป็นภัย แก่อีกฝ่ายหนึ่ง และ **โรคมึ** ลักษณะ **เรื้อรัง** ไม่มีทางที่จะหายได้ อีกฝ่ายหนึ่งนั้น ฟ้องหย่าได้

(๑๐) สามีหรือภรรยา มีสภาพร่างกาย ทำให้ สามีหรือภรณานั้น **ไม่อาจร่วมประเวณี** ได้ตลอดกาล อีกฝ่ายหนึ่ง ฟ้องหย่าได้.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4959/2552

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ม.1461 สอง, 1516 (6), 1598/38

วัตถุประสงค์ของการสมรสก็เพื่อให้ชายหญิงได้อยู่กินกันฉันทสามีภรรยา ป.พ.พ. มาตรา 1461 บัญญัติให้สามีภรรยาช่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดูซึ่งกันและกันตามความสามารถและฐานะตน และมาตรา 1598/38 บัญญัติว่า ค่าอุปการะเลี้ยงดูนั้นอีกฝ่ายสามารถเรียกได้ในเมื่อได้รับการอุปการะเลี้ยงดูไม่เพียงพอแก่อัตภาพ อันแสดงว่าค่าอุปการะเลี้ยงดูนี้ศาลอาจกำหนดให้เพียงใดก็ได้ โดยคำนึงถึงความสามารถของผู้ให้และฐานะของผู้รับตามพฤติการณ์แห่งกรณี จึงเป็นบทบัญญัติคุ้มครองแก่สามีภรรยาให้ฝ่ายที่มีฐานะดีต้องช่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดูอีกฝ่ายหนึ่ง มิฉะนั้น อีกฝ่ายย่อมมีสิทธิฟ้องหย่าได้ตามมาตรา 1516 (6) แต่ถ้าไม่ประสงค์จะฟ้องหย่าก็ฟ้องเรียกเฉพาะค่าเลี้ยงดูได้ตามมาตรา 1598/38 ดังนั้น สิทธิฟ้องเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูจึงหาใช่เป็นสิทธิที่เกิดขึ้นเมื่อมีการฟ้องหย่าไม่

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยจ่ายเงินค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์เป็นรายเดือนในอัตราเดือนละ 10,000 บาท นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไป

จำเลยให้การ ขอให้ยกฟ้อง

ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูแก่โจทก์ในอัตราเดือนละ 3,500 บาท นับแต่วันที่ 11 มกราคม 2548 อันเป็นวันฟ้อง เป็นต้นไป ค่าฤชาธรรมเนียมของทั้งสองฝ่ายให้เป็นพับ

โจทก์และจำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค 2 แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวพิพากษาขึ้น ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ จำเลยฎีกา

ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา โจทก์ยื่นคำร้องขอถอนฟ้องลงวันที่ 25 กรกฎาคม 2551 ศาลฎีกามีคำสั่งคำร้องที่ ท.1197/2551 พิเคราะห์แล้ว โจทก์ต้องขอถอนคำฟ้องที่เริ่มต้นคดีก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาจะขอถอนคำฟ้องขณะคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกาไม่ได้ ให้ยกคำร้อง

ศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัววินิจฉัยว่า "...พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความต่างมิได้โต้เถียงกันรับฟังเป็นยุติในชั้นนี้ว่า โจทก์กับจำเลยจดทะเบียนสมรสกันโดยชอบด้วยกฎหมาย มีบุตรด้วยกัน 2 คน ซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว ระหว่างอยู่กินด้วยกันจำเลยเคยส่งเงินผ่านบัญชีของบุตรดังกล่าวเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการอุปการะเลี้ยงดูบุตรทั้งสองกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวของโจทก์เดือนละ 10,000 บาท ต่อมาลดลงเหลือเดือนละ 8,000 บาท กับเดือนละ 6,000 บาท ตามลำดับ ครั้นปี 2539 โจทก์กับจำเลยได้แยกกันอยู่ และตั้งแต่ปี 2547 จำเลยเกษียณอายุราชการและไม่ส่งค่าอุปการะเลี้ยงดูแก่โจทก์อีกต่อไป จำเลยได้รับบำนาญหลังจากหักภาษีและค่าฌาปนกิจแล้วเป็นเงิน 23,000 บาทเศษ ส่วนโจทก์ไม่มีรายได้

ปัญหาต้องวินิจฉัยประการแรกตามฎีกาของจำเลยมีว่า โจทก์มีสิทธิเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูจากจำเลยหรือไม่ เบื้องแรกเห็นได้ว่า วัตถุประสงค์แห่งการสมรสก็เพื่อที่จะให้ชายหญิงคู่สมรสได้อยู่กินฉันสามีภริยาดังนั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1461 วรรคสอง ที่บัญญัติว่า สามีภริยาต้องช่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดูกันตามความสามารถและฐานะของตน และตามมาตรา 1598/38 ที่บัญญัติว่า ค่าอุปการะเลี้ยงดูระหว่างสามีภริยาหรือระหว่างบิดากับบุตรนั้นย่อมเรียกจากกันได้ ในเมื่อฝ่ายที่ควรได้รับอุปการะเลี้ยงดูไม่ได้รับการอุปการะเลี้ยงดูหรือได้รับการเลี้ยงดูไม่เพียงพอแก่อัตภาพ ค่าอุปการะเลี้ยงดูนี้ศาลอาจให้ได้เพียงใดก็ได้ โดยคำนึงถึงความสามารถของผู้มีหน้าที่ต้องให้ ฐานะของผู้รับและพฤติการณ์แห่งกรณี จึงเป็นบทบัญญัติเพื่อให้ความคุ้มครองแก่สามีหรือภริยาให้ฝ่ายที่มีฐานะดีช่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดูตามฐานะและความสามารถ ถ้าฝ่ายหนึ่งมีความสามารถที่จะอุปการะเลี้ยงดูแล้วไม่อุปการะเลี้ยงดู อีกฝ่ายย่อมมีสิทธิฟ้องหย่าได้ตามมาตรา 1516 (6) แต่ถ้าไม่ประสงค์จะฟ้องหย่าก็ฟ้องขอค่าอุปการะเลี้ยงดูได้ตามมาตรา 1598/38 ในเมื่ออีกฝ่ายที่ควรได้รับ ไม่ได้รับการเลี้ยงดูตามอัตภาพ หากใช่เป็นสิทธิเรียกร้องที่เกิดขึ้นเมื่อฟ้องหย่าดังที่จำเลยฎีกาโต้แย้ง ส่วนที่จำเลยอ้างเป็นข้อเถียงในฎีกาว่า จำเลยและโจทก์สมรสใจแยกกันอยู่แล้วตั้งแต่ปี 2539 และนับจากเวลาดังกล่าว

โจทก์เองไม่เคยให้ความช่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดูจำเลย ทั้งสองฝ่ายจึงไม่มีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องให้ความอุปการะเลี้ยงดูซึ่งกันและกันแต่อย่างใดนั้น เห็นว่า หลังจากจดทะเบียนสมรส โจทก์จำเลยอยู่กินด้วยกันที่บ้านบิดาของโจทก์ แม้จำเลยไปรับราชการต่างจังหวัดก็กลับมาบ้านดังกล่าวที่โจทก์อยู่กับบุตร โจทก์เป็นแม่บ้านไม่มีรายได้ เหตุโจทก์กับจำเลยสมภารใจแยกกันอยู่ตั้งแต่ปี 2539 ก็เนื่องจากจำเลยทำร้ายร่างกายโจทก์ ที่สำคัญจำเลยไปอุปการะเลี้ยงดูหญิงอื่นฉันทริยาตลอดมา การสมภารใจแยกกันอยู่จึงมิใช่ความผิดของโจทก์ และโจทก์ไม่มีอาชีพหรือรายได้ จำเลยซึ่งอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ตลอดมาและอยู่ในฐานะที่สามารถอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ได้ จึงมีหน้าที่ต้องอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ โจทก์ซึ่งเป็นฝ่ายมีความสามารถหรือฐานะน้อยกว่าและแยกไปอยู่โดยสุจริตจึงชอบที่จะได้รับการช่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดูจากจำเลย โจทก์ย่อมมีสิทธิเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูจากจำเลยฎีกาประการนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้น

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาประการสุดท้ายของจำเลยว่า จำเลยจะต้องชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์เพียงใด เห็นว่า จำเลยมีรายได้จากบำนาญในอัตราเดือนละ 23,000 บาทเศษ และมีหนี้อีกหลายจำนวนที่จะต้องผ่อนชำระซึ่งบางจำนวนนำมาซื้อบ้านเพื่อใช้พักอาศัยกับหญิงที่จำเลยอุปการะเลี้ยงดูฉันทริยา ทั้งต้องใช้จ่ายเป็นค่ารักษาพยาบาลหญิงดังกล่าวเนื่องจากจำเลยไม่สามารถเบิกจากทางราชการได้ ไรก็ดี แม้จำเลยจะแยกไปอยู่กับหญิงดังกล่าว จำเลยก็ยังมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ซึ่งเป็นภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายดังวินิจฉัยข้างต้น เมื่อคำนึงถึงความสามารถของจำเลยและพฤติการณ์ที่จำเลยมีภาระหนี้เนื่องเพราะไปอุปการะหญิงอื่น ตลอดจนฐานะของโจทก์ผู้รับซึ่งไม่มีรายได้และอาชีพ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้นที่กำหนดให้จำเลยจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ในอัตราเดือนละ 3,500 บาท นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปโดยไม่กำหนดระยะเวลาสิ้นสุด ด้วยเหตุผลว่าจำเลยมีหน้าที่ต้องอุปการะเลี้ยงดูโจทก์จนกว่าโจทก์หรือจำเลยถึงแก่ความตายหรือความเป็นสามีภริยาได้สิ้นสุดนั้น ศาลฎีกาจึงเห็นพ้องด้วย ฎีกาประการนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้นเช่นเดียวกัน"

พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

ที่มาของบทความ : <http://deka.supremecourt.or.th/>

จัดทำโดย : ศูนย์ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท

ประจำศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครราชสีมา

โทร.0-7351-5067ต่อ111